

PROJEKT

Szkolny Program Profilaktyki

**I Liceum Ogólnokształcącego
im. Marii Skłodowskiej - Curie**

Starogard Gdański 2016/2017

Profilaktyka – to proces, który wspiera rozwój pełnego zdrowia poprzez umożliwianie ludziom uzyskanie pomocy potrzebnej im do przeciwstawienia się trudnościom życiowym i osiągnięcia społecznie konstruktywnego i bogatego życia. Działania profilaktyczne są najskuteczniejszą formą zapobiegania różnego typu zachowaniom negatywnym.

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa o systemie oświaty z 07.09.1991r. wraz z póź. zmianami.
2. Rozporządzenie MEN w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej z dnia 17 listopada 2010 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
Rozporządzenie obowiązuje od 01 lutego 2011 r.
3. Rozporządzenie MEN w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 1 września 2015r.
4. Rozporządzenie Men z dnia 1 września 2015r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
5. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015 na podst.art.3 ust.3 pkt.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Ustawa z dnia 3 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego /Dz. U. z dnia 10 stycznia 2011r. / .
7. Krajowy Program Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2011 – 2016 /Dz.U. z dnia13 kwietnia 2011 r./.
8. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 – 2016.
9. Konwencja o prawach dziecka z dnia 20.11.1989 r. /Dz. U. Nr 120/1991/.

10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14.06.2012r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. z dnia 14.06.2012r., poz. 706).

I. WPROWADZENIE

Program szkolnej profilaktyki to ogół działań skierowanych do uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w Starogardzie Gdańskim, chroniących przed zakłóceniami w rozwoju oraz działań interwencyjnych podejmowanych w sytuacjach pojawiających się zagrożeń.

Głównym celem profilaktyki jest ochrona przed zagrożeniami, zatem działania profilaktyczne powinny być nakierowane na osłabienie czynników ryzyka, sprzyjających podejmowaniu zachowań ryzykownych oraz na wzmocnieniu czynników chroniących, zwiększających odporność człowieka na działanie czynników ryzyka. Szkolny Program Profilaktyki I LO zakłada działania, które mają doprowadzić przede wszystkim do wzmocnienia czynników chroniących, przy jednoczesnym osłabieniu czynników ryzyka. Zatem, przyjmujemy model profilaktyki pierwszorzędowej, integralnej z Programem Wychowawczym, realizowanej w każdym obszarze pracy pedagogicznej.

II. DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Stworzenie Szkolnego Programu Profilaktyki wymagało określenia obszarów problemowych i dostosowania do nich konkretnych, zaplanowanych działań. Diagnoza problemów wychowawczych w I LO w Starogardzie Gdańskim została przeprowadzona poprzez:

1. Relacje wychowawców klas na temat problemów wychowawczych w danej klasie.
2. Przeprowadzenie badań ankietowych wśród uczniów.
3. Rozmowy z rodzicami, zarówno indywidualne jak i zbiorowe.
4. Analizę dokumentacji szkolnej oraz obserwacje zachowań uczniów w sytuacjach szkolnych.

5. Analizę sytuacji rodzinnej i środowiskowej uczniów.

Z diagnozy sytuacji w szkole wynika, że najczęstszymi zachowaniami ryzykownymi podejmowanymi przez uczniów są :

1. Palenie papierosów.
2. Wagary.
3. Brak motywacji do nauki.
4. Problemy natury emocjonalnej (w tym radzenie sobie ze stresem).
5. Trudności w adaptacji z grupą.
6. Sporadyczne zachowania agresywne (agresja słowna – wulgaryzacja języka).
7. Rzadkie przypadki wczesnego macierzyństwa.

Przed przystąpieniem do konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki przeprowadzono wśród uczniów ankiety mające na celu zdiagnozowanie obecnej sytuacji postaw młodzieży wobec alkoholu, tytoniu, środków psychoaktywnych, przemocy, atmosfery panującej w szkole, spędzania czasu wolnego, stresu.

Przeprowadzone badania ankietowe wskazały na konieczność ujęcia w Szkolnym Programie Profilaktyki przede wszystkim działań z obszaru profilaktyki pierwszego stopnia. W wyniku przeprowadzonych w naszej szkole badań wśród uczniów nie stwierdzono problemów uzależnienia i uzależnienia głębokiego od środków psychoaktywnych, jednakże opracowano procedury i program awaryjny na wypadek pojawienia się takich problemów w bieżącym roku szkolnym. Zwrócono uwagę również na konieczność wspierania wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań problemowych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji psychoaktywnych (profilaktyka uniwersalna).

Duży nacisk w dalszym ciągu zamierzamy kłaść na bezpieczeństwo uczniów obejmujące zarówno fizyczne warunki funkcjonowania szkoły jak i ogólne samopoczucie naszych wychowanków. Istotną kwestią będzie dla nas **respektowanie norm społecznych, kształtowanie odpowiednich postaw i wychowanie do wartości**. *Podjęmowane w tym roku przez nas działania wychowawcze będą miały na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań*. Niebagatelne znaczenie w procesie kształtowania właściwych wzorców zachowania ma także budowanie właściwych relacji społecznych. Na terenie szkoły prowadzimy szeroko rozumianą profilaktykę dotyczącą zachowań nieodpowiadających normom społecznym m.in. poprzez organizowanie warsztatów ze specjalistami, terapeutami, jednocześnie proponując młodzieży alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego oraz zdrowy styl życia. Wielokrotnie zwracamy uwagę na konsekwencje określonych zachowań, starając się wyprzedzać niewłaściwe decyzje naszych uczniów i uwrażliwiając ich na dobro innych. Tegorocznym priorytetem będzie dla nas zwrócenie szczególnej uwagi na wspomniane już **kształtowanie postaw i wartości**.

Zachowanie nieakceptowane, a przejawiane w różnym stopniu przez różnych uczniów naszej szkoły :

- opuszczanie zajęć lekcyjnych,
- spóźnianie się na lekcje,
- sporadycznie, brak kultury w stosunku do innych kolegów (słownictwo).

Wśród środków zaradczych, przeciwdziałających patologiom społecznym, znalazła się szeroko rozumiana profilaktyka :

- wprowadzenie systemu kontroli frekwencji i postępów w nauce w postaci E- dziennika (Librus),
- prezentacja filmów dydaktycznych, związanych z przeciwdziałaniem patologiom społecznym,
- realizacja założeń „Szkoły bez przemocy” – alternatywne działania skierowane do młodzieży – rozwiązywanie problemów i konfliktów bez agresji i użycia przemocy,

- prelekcje tematyczne przeprowadzone przez specjalistów (policja, terapeuci),
- włączenie do planów pracy wychowawcy klasy treści związanych z profilaktyką uzależnień i nieakceptowanych społecznie zachowań, w tym szczególnie informowanie o zagrożeniach życia dzieci i młodzieży wynikających z coraz powszechniej dostępności do substancji o działaniu psychoaktywnym potocznie nazywanych „dopalaczami”,
- uczestnictwo uczniów w powiatowych i szkolnych akcjach charytatywnych, propagujących **postawy prospołeczne**, zdrowy styl życia, ekologię,
- realizacja na lekcjach ścieżki prozdrowotnej,
- udział w szkoleniach związanych z bezpieczeństwem np. na drodze, w szkole i poza nią,
- bezwzględne informowanie rodziców o nieakceptowanym zachowaniu w szkole,
- *uświadamianie uczniom o konsekwencjach nieprzestrzegania i łamania przyjętych zasad oraz norm społecznych*
- pomoc w kształtowaniu właściwych relacji i odpowiedniej atmosfery wśród uczniów
- **wspomaganie rozwoju uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji**
- budowanie współpracy pomiędzy szkołą a środowiskiem rodzinnym uczniów
- pedagogizacja rodziców.

PROFILAKTYKA PIERWSZORZĘDOWA

Założenia ogólne:

1. Program jest skierowany do uczniów naszej szkoły, ich rodziców i nauczycieli.
2. Program tworzy spójną całość ze Szkolnym Zestawem Programów Nauczania i Szkolnym Programem Wychowawczym.

3. Realizatorami programu są: wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele, osoby współpracujące (terapeutyci uzależnień, pielęgniarka szkolna), wg potrzeb i możliwości finansowych szkoły.

CELE PROGRAMU:

Głównym celem profilaktyki w naszej szkole jest :

1. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom naszej szkoły, odnoszące się zarówno do fizycznych warunków funkcjonowania szkoły jak i ogólnego samopoczucia naszych wychowanków. W szkole stosowane są różnorodne środki bezpieczeństwa, takie jak: identyfikatory, monitoring, dyżury nauczycieli. Będziemy jednak zwracać szczególną uwagę na aktywny i skuteczny udział nauczycieli dyżurujących w czasie przerw. Ważnym elementem jest również uwrażliwienie nauczycieli wychowania fizycznego na bezpieczeństwo uczniów w czasie zajęć w-f.
2. **Respektowanie norm społecznych poprzez uczniów, kształtowanie postaw, wychowanie do wartości**, uwrażliwienie uczniów na negatywne konsekwencje określonych zachowań, *rozwijanie poczucia odpowiedzialności za prezentowane postawy*, nauka empatii i zrozumienia, tolerancji dla innych, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych.
3. Otoczenie szczególną opieką uczniów niepełnosprawnych a także z problemami zarówno natury fizycznej, psychicznej, materialno-bytowej (pomoc psychologiczna realizowana zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 17.11.2010r.), **uwzględnienie indywidualnej sytuacji uczniów w procesie wspomagania ich rozwoju**.
4. Zorganizowanie zajęć rewalidacyjnych dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

5. Profilaktyka uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Przestrzeganie uczniów przed zagrożeniami związanymi z zachowaniami ryzykownymi. Informowanie o mechanizmach i następstwach wczesnego picia alkoholu, palenia papierosów oraz skutkach stosowania środków uzależniających, a także przekazywanie wiedzy o zagrożeniu życia dzieci i młodzieży wynikającym z coraz powszechniejszej dostępności do substancji o działaniu psychoaktywnym potocznie nazywanych dopalaczami.
6. Profilaktyka agresji i przemocy - *przeciwdziałanie konfliktom i zagrożeniom*.
7. Propagowanie wśród młodzieży zdrowego stylu życia.
8. Systematyczna kontrola frekwencji i postępów w nauce poprzez wprowadzenie e -dziennika (Librus).
9. Pomoc w rozpoznaniu drzemiącego w uczniach potencjału, w uświadomieniu ich umiejętności i możliwości w procesie edukacyjnym.
10. Pomoc w podjęciu świadomej, trafnej decyzji o kierunku dalszego kształcenia *z uwzględnieniem zapotrzebowania aktualnego rynku pracy oraz badanie losów absolwentów*.
11. Wspieranie rozwoju ucznia zdolnego m.in. poprzez projekty współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Zdolni z Pomorza, Szkoła Odkrywców Talentów, Szkoła z Pasją).

W zakresie działań profilaktycznych, aby osiągnąć powyższe cele, ustalono następujące zadania do realizacji w szkole:

1. Profilaktyka zachowań ryzykownych (warsztaty ze specjalistami ds. uzależnień, tematyka godz. wychowawczych).

Systematyczna działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna wśród uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii i innym zachowaniom problemowym z tym związanym.

2. Uczenie konstruktywnego odmawiania (zachowania asertywne).

3. Opieranie się presji grupy. Rozwijanie związków z pozytywnymi grupami społecznymi oraz kształtowanie poczucia odpowiedzialności za grupy, do których jednostka przynależy.

4. Radzenie sobie ze stresem.

5. Promowanie zdrowego stylu życia. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu.

6. Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną (Rok Otwartej Szkoły).

7. Włączanie uczniów w proces dydaktyczny, zwiększanie ich aktywności i zaangażowania zarówno w proces dydaktyczny jak i w życie szkoły i klasy.

8. Uwzględnianie inicjatyw uczniowskich w procesie wychowawczym mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań

9. Włączanie uczniów niepełnosprawnych w proces edukacyjny.

10. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego (program Salon Maturzystów, *spotkania ze specjalistą z zakresu zawodoznawstwa*), **pomoc w dostosowaniu wyboru dalszego kształcenia z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.**

11. Likwidowanie przejawów przemocy i agresji. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów bez użycia przemocy – realizacja założeń „Szkoły bez przemocy”.

12. Budowanie poczucia bezpieczeństwa i przyjaznej atmosfery w szkole.

13. Rozwój osobowości uczniów, **kształtowanie postaw i wartości.** Rozwijanie empatii. Poznawanie i rozwijanie własnych możliwości. Poszukiwanie własnej tożsamości. Kształtowanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania bliskich więzi z drugim człowiekiem, właściwych relacji z rodzicami i rówieśnikami.

SPODZIEWANE EFEKTY:

1. Umocnienie osobowości młodego człowieka jako podstawa powodzenia działań profilaktycznych.
2. Wzrost świadomości w odniesieniu do korzyści wpływających ze zdrowego stylu życia - „Szkoła promująca zdrowie”.
3. Wzrost poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
4. Wzrost umiejętności dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów.
5. Respektowanie norm społecznych, **wzmocnienie właściwych postaw i wartości.**
6. Wykorzystanie potencjału i osiąganie lepszych efektów zarówno przez uczniów szczególnie uzdolnionych jak i tych objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

7. Uwrażliwienie młodego człowieka na występowanie przejawów agresji i przemocy zarówno w rodzinie, szkole, na ulicy oraz w środkach masowego przekazu.
8. Zmniejszenie występowania zachowań o charakterze agresywnym.
9. Umiejętność radzenia sobie z negatywnymi wzorcami zachowań.
10. *Umiejętność przeciwdziałania konfliktom i zagrożeniom(szczególnie agresji i uzależnieniom).*
11. *Rozwijanie wśród młodzieży poczucia odpowiedzialności za prezentowane przez siebie postawy – respektowanie norm i zasad społecznych.*
12. Wzrost asertywności uczniów, umiejętności, otwarcia się na drugiego człowieka i jego zrozumienia przy jednoczesnym poszanowaniu własnej godności.
13. Stworzenie właściwego klimatu, atmosfery w szkole. Uczniowie lepiej poznają siebie, swoje możliwości.
14. Wzrost poczucia integracji uczniów niepełnosprawnych ze społecznością szkolną.
15. Poprawa komunikacji pomiędzy uczniami, a nauczycielami i pomiędzy sobą. Rozpoznane zostaną potrzeby uczniów i dostosowana do nich pomoc.
16. Wzrost kreatywności wśród uczniów poprzez uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych (alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań uczniów).
17. Wzrost zaangażowania uczniów w proces dydaktyczny a także w sprawy szkoły i klasy.
18. Umiejętność radzenia sobie ze stresem w trudnych sytuacjach.
19. Poszerzenie wiedzy o zagrożeniach spowodowanych uzależnieniami, wzrost świadomości dotyczącej zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych zarówno wśród młodzieży jak i ich rodziców a także nauczycieli i innych pracowników szkoły.
20. Wzrost kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

- 21. Wzrost kompetencji i umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie skutecznego kształtowania i wdrażania wśród uczniów pożądanых norm społecznych i postaw.*
22. Wiedza o instytucjach niosących pomoc.
23. Znajomość prawa. Wzrost świadomości konsekwencji prawnych wynikających z naruszenia przepisów (m.in. ustawy dotyczącej narkomanii).
24. Poszerzenie wśród uczniów wiedzy z zakresu podstawowych praw człowieka.
25. Zwiększenie aktywności fizycznej uczniów poprzez zaangażowanie w różnorodne formy zajęć wychowania fizycznego oferowane przez szkołę.
- 26.** Wspieranie rozwoju edukacji uzdolnionej młodzieży.

PRZEWIDZIANE FORMY REALIZACJI

1. Realizacja tematyki na zajęciach zintegrowanych poszczególnych przedmiotach, godzinach wychowawczych.
2. Propagowanie zasad zdrowego stylu życia.
3. Współpraca z profesjonalnymi placówkami zajmującymi się profilaktyką - spotkania uczniów i rodziców z przedstawicielami instytucji zajmującymi się działaniami profilaktycznymi (SILOE, OPiRPA, PPP, Sanepid, Sąd Rejonowy, Powiatowa Komenda Policji).
4. Współpraca dyrekcji szkoły, wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego – wspólne planowanie działań zapobiegawczych.
5. *Współpraca z rodzicami wspomagająca rozwijanie umiejętności wychowawczych, wzmacniających wprowadzenie przyjętych w szkole norm społecznych i postaw.*
6. Kontakty z rodzicami - zwrócenie uwagi na sygnały ostrzegawcze pojawiające się w przypadku uzależnień i demoralizacji oraz aktów agresji i przemocy (pedagogizacja rodziców – wywiadówki szkolne).
7. Współdziałanie całej społeczności szkolnej - uczniów, nauczycieli, rodziców, pracowników administracji i obsługi w zakresie przestrzegania obowiązujących norm zachowania.
8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym oraz z instytucjami i organizacjami wspierającymi rozwój i pracę szkoły (Rok Otwartej Szkoły).
9. Zaktywizowanie uczniów do realizacji zadań ujętych w programie / konkursy, plakaty, prezentacje multimedialne, scenki, Przegląd Małych Form Teatralnych, „Szkoła promująca zdrowie”, przegląd twórczości artystycznej młodzieży „Mam Talent”, happeningi.
10. Udział w spektaklach teatralnych, prozy i poezji, wystawach, wycieczkach (SCK, Muzeum, Kino).

11. **Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród młodzieży jako pozytywna forma spędzania czasu wolnego i alternatywa zachowań ryzykownych.**
12. Zajęcia pozalekcyjne: teatralne, sportowe, komputerowe, wolontariat, PaT, stała współpraca z Domem Pomocy Społecznej, Stowarzyszeniem Wspomagającym Osoby ze środowisk Dysfunkcyjnych „Można Inaczej”.
13. Propagowanie tematyki prozdrowotnej: gazetki, plakaty, ulotki, prezentacje multimedialne, pogadanki.
14. Aktywne włączenie się społeczności uczniowskiej w działalność Wolontariatu „Można inaczej” – budzenie wśród młodzieży wrażliwości na problemy innych ludzi, **kształtowanie postaw prospołecznych, wychowanie do wartości.**
15. Zapoznanie uczniów z podstawowymi prawami człowieka.
16. Działania zgodne z istniejącymi programami wspierającymi rozwój ucznia zdolnego („Zdolni z Pomorza”).

ZADANIA PROGRAMOWE	SPOSOBY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE INSTYTUCJE	TERMIN REALIZACJI
TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU	<ul style="list-style-type: none"> -baza szkolna - stwarzanie przyjaznego klimatu, -przestrzeganie zasad i norm przyjętych w szkole -nauczyciele i wychowawcy - dobra komunikacja - uwzględnienie indywidualnej sytuacji uczniów w procesie wspomagania ich rozwoju -właściwa postawa dialogu, umiejętność słuchania i rozumienia, udzielanie wsparcia, -wspomaganie rodziców - dobra współpraca, włączanie do 	<p>Dyrekcja wychowawcy nauczyciele pedagog psycholog</p>	cały rok szkolny
POZNAWANIE UCZNIÓW I ICH PROBLEMÓW ORAZ POSTAW UCZNIOWSKICH	<ul style="list-style-type: none"> -rozmowy z uczniami -zapoznanie z obowiązkami i prawami uczniów -wyłanianie pozytywnych liderów -zapoznanie uczniów na godz. wychowawczych ze Statutem, Szkolnym Programem Wychowawczym i Profilaktyki. - spotkania z rodzicami i opiekunami prawnymi (okresowe i sporadyczne) -spotkania z pedagogiem, psychologiem -ankiety (diagnozowanie środowiska uczniowskiego) -indywidualizacja procesu wychowawczego uczniów, wspomaganie ich rozwoju -otoczenie szczególną opieką uczniów z zaburzeniami w zachowaniu oraz uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych (uwzględnienie uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych w procesie rekrutacji i edukacji – opinie i orzeczenia PPP 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, kuratorzy sądowi, opiekunowie prawni, pedagog, psycholog</p>	cały rok szkolny ze szczególnym uwzględnieniem IX i X
STAWIANIE WYMAGAŃ ZGODNYCH Z MOŻLIWOŚCIAMI UCZNIÓW	<ul style="list-style-type: none"> -zapobieganie niepowodzeniom szkolnym, - poznanie możliwości uczniów, motywowanie uczniów do efektywniejszej pracy - uświadomienie mocnych i słabych stron - uwzględnienie indywidualnej sytuacji uczniów w procesie wspomagania ich rozwoju różnicowanie poziomów nauczania, sprawiedliwe, jawne ocenianie + życzliwy komentarz (uzasadnienie) - radzenie sobie ze stresem warsztaty skierowane do uczniów klas I i III. 	<p>Wychowawcy, pedagog, nauczyciele, psycholog</p>	cały rok szkolny wg potrzeb

<p>PROMOWANIE POSTAW PROSPOŁECZNYCH - WARTOŚĆ ŻYCIA <i>programy alternatyw</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -podejmowanie działań na TAK -świadomy wybór wartości, kształtowanie postaw -uczenie rozpoznawania uczuć, ich rozumienia i akceptacji -radzenie sobie z emocjami, pozytywna samoocena -rozumienie wolności - poszanowanie praw i godności drugiego człowieka - eliminowanie zachowań agresywnych -<i>wzmacnianie właściwych zachowań, eliminowanie zagrożeń wynikających z nieprzestrzegania przyjętych norm i zasad</i> - włączanie uczniów niepełnosprawnych w proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły -warsztatowe zajęcia (rozwój dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świetle własnych preferencji i predyspozycji zdrowotnych) - pobudzanie do działań prospołecznych –Wolontariat, Honorowi Dawcy Krwi, Dawcy szpiku kostnego, 	<p>wychowawcy księża pielęgniarka, pedagog, psycholog nauczyciele</p>	<p>cały rok szkolny</p>
<p>PRAWO</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Statut szkoły: prawa i obowiązki uczniowskie, -poinformowanie o skutkach prawnych wynikających z posiadania i handlowania narkotykami, dopalaczami, -zapoznanie uczniów z podstawowymi prawami człowieka z uwzględnieniem praw i obowiązków ucznia 	<p>Dyrekcja Pedagog, psycholog Nauczyciele Wychowawcy</p>	<p>cały rok szkolny</p>
<p>WYKORZYSTANIE W PRACY WYCHOWAWCZEJ PRAWA SZKOLNEGO</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapis w Statucie - Szkolnym Programie Wychowawczym - Klasowych Programach Wychowawczych 	<p>-</p>	<p>cały rok szkolny</p>
<p>WSPOMAGANIE ROZWOJU OSOBOWEGO <i>programy alternatyw</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -rozwijanie zainteresowań -pomoc w realizacji własnych zamierzeń i pomysłów - organizowanie zajęć pozalekcyjnych zgodnie z zapotrzebowaniem uczniów (sportowe) i poszukiwanie środków na ich realizację - uczestnictwo we współczesnym życiu kulturalnym - pomoc materialna - preorientacja zawodowa , doradztwo zawodowe, pomoc w dostosowaniu wyboru dalszego kształcenia z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy 	<p>wychowawcy opiekunowie, biblioteka szkolna dyrekcja nauczyciele pedagog psycholog</p>	<p>cały rok szkolny wg potrzeb</p>

<p>DIAGNOZOWANIE SPOŁECZNYCH ZAGROŻEŃ I USUWANIE PRZYCZYN PATOLOGII</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział młodzieży w zorganizowanych spotkaniach warsztatowych prowadzonych przez specjalistów terapeutów (PPP, SILOE, OPiRPA, Sanepid) - udział młodzieży w konkursach i happeningach. - udział w prozdrowotnych programach edukacyjnych: samobadanie piersi – spotkania z paniami z klubu „Amazonki”, „Stres pod kontrolą”, włączenie się do akcji propagującej zdrowy styl życia, Szkolny Dzień Zdrowia, coroczne spotkania z lekarzami specjalistami (ginekolog). - udział w spektaklach profilaktycznych połączone z dyskusją, - wprowadzenie wiedzy o uzależnieniach do programu ścieżki edukacyjnej prozdrowotnej - informacje dot. uzależnień również w formie gazetki szkolnej i ulotek, prezentacji multimedialnych, - współpraca z rodzicami na temat sygnałów ostrzegawczych, skutków zażywania środków psychoaktywnych. oraz faz uzależnień, pedagogizacja rodziców - doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie wczesnego rozpoznawania zagrożenia używaniem środków psychoaktywnych i podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej - wczesne rozpoznawanie uczniów z grup ryzyka i kierowanie do psychologa oraz specjalistów ds. uzależnień, - realizacja założeń programu „Szkoła bez przemocy”(przeciwdziałanie przemocy i agresji w szkole i poza nią) - włączenie się do programu „Bezpieczni w ruchu drogowym” - uzależnienie od mediów (TV, komputer) – zagrożenia dla psychiki i normalnego rozwoju człowieka - sekty, subkultury - kształtowanie umiejętności odmawiania (asertywność) 	<p>SILOE, PPP, OPiRPA KPP zespół. d.s nieletnich Wydz. Zdrowia Starostwa Powiatowego, SANEPID,PIK wychowawcy pedagog psycholog nauczyciel biologii, księża wychowawcy pielęgniarka szkolna</p>	<p>Na bieżąco wg potrzeb okresowo okresowo w ramach pedagogizacji rodziców cały rok szkolny wg zainteresowań, potrzeb, do dyspozycji wychowawcy</p>
<p>WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI WSPOMAGAJĄCYMI SZKOŁĘ</p>	<ul style="list-style-type: none"> -instytucje wspomagające: PPP, OPiRPA, SILOE, Sanepid, -szkolenia dla Rady Pedagogicznej, -warsztaty dla uczniów i spotkania z rodzicami -indywidualna pomoc uczniom i rodzicom -bieżąca współpraca odnośnie pojawiających się ewentualnych problemów - przygotowanie listy i publikacji książkowych związanych z problemami uzależnień 	<p>poradnie pedagog psycholog SILOE OPiRPA,PIK PPP KPP Sąd Rejonowy</p>	<p>okresowo cały rok szkolny</p>

ODBIORCY I REALIZATORZY:

1. Uczniowie I LO w Starogardzie Gd.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

- ✓ W przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań problemowych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji psychoaktywnych
 - ✓ W przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań problemowych
 - ✓ W przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów, u których rozpoznano pierwsze symptomy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowanie innych zachowań problemowych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.
- grupa niskiego ryzyka profilaktyka pierwszorzędowa – cała społeczność uczniowska,
 - grupa podwyższonego ryzyka (profilaktyka drugorzędowa) – uczniowie, którzy mają za sobą pojedyncze doświadczenia zachowań ryzykownych, u których występuje jednocześnie wiele czynników ryzyka,
 - grupa najwyższego ryzyka (profilaktyka trzeciorzędowa) – uczniowie, u których występują utrwalone zachowania ryzykowne oraz odczuwają oni negatywne skutki tych zachowań.

2. Rodzice :

- podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców,
- współdziałanie rodziców przy rozwiązywaniu konfliktów klasowych i szkolnych,
- *współdziałanie rodziców w podejmowaniu działań na rzecz szkoły*
- praca z rodziną nad rozwiązywaniem problemów dziecka,
- pedagogizacja rodziców,
- wspieranie rodziców w procesie wychowawczym,
- pomoc rodzinie ze strony szkoły

3. Nauczyciele :

- doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,
- *doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie skutecznego kształtowania i wdrażania wśród uczniów pożądaných norm społecznych i postaw*
- wypracowanie wspólnego modelu wymagań i postępowania wobec uczniów **z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb, możliwości i sytuacji.**

Realizatorami programu są wszyscy pracownicy szkoły : dyrekcja, wychowawcy, pedagog, psycholog, pielęgniarka, pracownicy administracji.

NARZĘDZIA DIAGNOSTYCZNE.

Metody zbierania informacji :

- bezpośrednie : obserwacja, analiza odpowiednich dokumentów szkolnych, analiza osiągnięć uczniów, wywiady, metoda dialogowa.
- pośrednie : badania kwestionariuszowe: ankiety, kwestionariusze badania postaw, techniki socjometryczne, wypracowania uczniów.

OPRACOWANIE I PREZENTACJA WYNIKÓW.

Sprawozdania będą przedstawiane na analitycznych posiedzeniach Rady Pedagogicznej (styczeń i czerwiec).

Działania alternatywne

Zajęcia dodatkowe skorelowane są z działaniami podejmowanymi w ramach realizacji programu wychowawczego wspierającego działania profilaktyczne w szkole dla uczniów pragnących wspólnie z nauczycielem poszerzać swoje wiadomości i umiejętności w zakresie jednego przedmiotu lub innej dziedziny aktywności (wykorzystanie czasu na zajęciach pozalekcyjnych) poprzez :

- rozbudzanie i kształtowanie zainteresowań uczniów, wolontariat, **promowanie czytelnictwa, postaw prospołecznych, wychowanie do wartości**
- poszerzanie wiedzy uczniów poza zakres przewidziany w programie nauczania (dodatkowe zajęcia – matematyka- Politechnika Gdańska),
- aktywizacja uczniów i rozwijanie ich uzdolnień (dodatkowe zajęcia – m.in., „Zdolni z Pomorza”),
- zagospodarowanie wolnego czasu ucznia w ramach zajęć pozalekcyjnych lub sportowych

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Formy realizacji</i>	<i>Termin</i>	<i>Odpowiedzialni</i>
1.	Praca w organizacjach działających w szkole	Działalność Samorządu Uczniowskiego	Cały rok	Opiekun SU Pedagog Psycholog
2.	Zajęcia sportowe	Zajęcia pozalekcyjne	Cały rok	Nauczyciele w-f
3.	Promocja zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> ● Konkursy i akcje profilaktyczne dot. zdrowia np. szkodliwości alkoholu, nikotyny, konkurs wiedzy o uzależnieniach itp. (np. Światowy Dzień bez Tytoniu oraz Międzynarodowy Dzień AIDS). ● Spotkania ze specjalistami na temat chorób i higieny ● Filmy dot. zagrożeń cywilizacyjnych ● Gazetki tematyczne 	Wg potrzeb	Pedagog, Psycholog, Pielęgniarka szkolna, Nauczyciele biologii, Lekarze, Sanepid
4.	Organizacja imprez okolicznościowych	<ul style="list-style-type: none"> ● Integracja klas I, Otrzęsiny klas I, ● Wyjścia na spektakle filmowe, teatralne, ● Wycieczki klasowe, biwaki, ● Organizacja Dnia Wiosny, Dnia Nauczyciela, Wigilii, Studniówka, Koncert Walentynkowy, Dzień Patrona, Dzień Talentów, Przegląd Twórczości Artystycznej, Dzień Zdrowia. 	Wg potrzeb	Dyrekcja, Pedagog, Psycholog, Nauczyciele, Wychowawcy.

Spodziewane efekty podejmowanych działań w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej.

Zmiany w postawach, wiedzy i zachowaniu:

- Szacunek względem drugiego człowieka i **respektowanie obowiązujących norm społecznych.**
- Nabycie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych środkach odurzających. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole.
- Wykorzystanie potencjału i wszechstronny rozwój uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
- Nabycie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo.
- Zmniejszenie ilości zachowań agresywnych w szkole.
- Uwrażliwienie na problemy osób niepełnosprawnych, włączanie uczniów niepełnosprawnych w życie klasy i szkoły.
- Zdobycie wiedzy na temat skutków prawnych i społecznych używania środków odurzających.
- Zwiększenie świadomości dotyczącej czyhających zagrożeń takich jak narkotyki, dopalacze, alkohol, sekty itp.
- Umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami.
- Nauczenie się pozytywnych zachowań oraz właściwego postrzegania i rozumienia ludzi, **rozwój właściwych postaw i wartości.**
- Zdobycie umiejętności dokonywania wartościowych i sensownych wyborów w życiu, wykorzystania własnego potencjału, swych umiejętności i możliwości.

Działania podejmowane w szkole w ramach profilaktyki drugorzędowej.

Działania tego typu są podejmowane wobec osób z tzw. grup podwyższonego ryzyka.

Do czynników ryzyka zalicza się :

- Środowisko społeczne (złe warunki ekonomiczne).
- Normy społeczne promujące zachowania niewłaściwe (rodziny patologiczne).

- Grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania dysfunkcyjne (np. zażywanie środków odurzających).
- Defekty w zakresie zdrowia somatycznego.
- Dysfunkcyjność w zakresie zdrowia psychicznego

Działania skierowane do nauczycieli.

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Forma realizacji</i>	<i>Termin</i>	<i>Odpowiedzialni</i>
1.	Propagowanie kursów i szkoleń	<ul style="list-style-type: none"> • Informowanie o kursach i szkoleniach 	Na bieżąco	Dyrektor
2.	Organizacja szkoleń i warsztatów	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z pracownikami PPP, terapeutami i specjalistami z zakresu opieki i wychowania 	Wg potrzeb	Pedagog Psycholog Nauczyciele
3.	Propagowanie literatury dot. profilaktyki uzależnień, wychowania.		Na bieżąco	Pedagog Psycholog Pielęgniarka
4.	Włączenie nauczycieli do badań ankietowych w zakresie zagrożeń dla młodzieży tj. w zakresie bezpieczeństwa w szkole, zachowań ryzykownych, uzależnień. We współpracy z nauczycielami w-f analizowanie propozycji uczniów różnych form zajęć fizycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie i udostępnianie materiałów dot. profilaktyki uzależnień <p>Wywiad, ankiety</p>	Na bieżąco	Pedagog Psycholog Nauczyciele w-f
5.	Włączenie nauczycieli do współorganizowania konkursów w zakresie profilaktyki.		Na bieżąco	Pedagog Psycholog

Działania skierowane do rodziców:

- systematyczny kontakt z wychowawcą i nauczycielami przedmiotów (konsultacje, wywiady, spotkania indywidualne);
- udział w zajęciach otwartych, uczestnictwo w warsztatach, prelekcjach, pogadankach dotyczących skutecznego pokonywania trudności w nauce;
- zachęcanie dzieci do udziału w zajęciach pozalekcyjnych;
- wspieranie w twórczych działaniach;
- systematyczne współdziałanie ze szkołą w celu rozwijania indywidualnych zdolności dzieci;
- wsparcie finansowe (koszty imprez, upominki i nagrody z funduszy Rady Rodziców);pozyskiwanie sponsorów;
- zapoznanie się z prawami i obowiązkami ucznia;
- uświadomienie konsekwencji „wagarów”;
- uświadomienie sobie, że rodzice są wzorcem dla własnych dzieci;
- informowanie o działaniach w zakresie profilaktyki uzależnień,
- *uświadomienie rodzicom, że są partnerami szkoły i współdecydują w podejmowanych działaniach profilaktyczno- wychowawczych, a szkoła jest instytucją wspierającą rodziców w wychowaniu dzieci.*
- prowadzenie spotkań ze specjalistami (psychologiem, terapeutami, policją),
- **wspieranie postaw prospołecznych**
- kształtowanie i pielęgnowanie serdecznych więzi z własnymi dziećmi.

Zadania zespołu realizującego program:

- opracowanie i nadzorowanie realizacji programu.
- opracowanie narzędzi do diagnozy uczniów i ich środowiska.
- diagnoza środowiska uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników szkoły.
- śledzenie najnowszej wiedzy z dziedziny profilaktyki.

Poszukiwanie nowych możliwości dotarcia do ucznia bezpośrednio poprzez stosowanie aktywizujących metod i technice pracy.

Opracowały:
Izabela Dmuchowska – pedagog szkolny
Agnieszka Megger – psycholog szkolny

Zatwierdzono przez Radę Pedagogiczną dnia 31.08.2016 roku